SUNBEAM WORLD SCHOOL

CBSE CLASS X | ACADEMIC SESSION 2026–27

PRACTICE QUESTION PAPER

Sanskrit | Subject Code: 122

Time Allowed: 3 Hours Maximum Marks: 80

Original school practice paper. Check the latest CBSE curriculum and prescribed textbooks before final school release.

□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□

1. □□□□ □□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□.

2. □□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□ □□□□□.

3. □□□□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□.

4. □□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□. □□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□□□.

5. □□□□ □□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□, □□□ □□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□.

‘क’ खण्डः : अपठितावबोधनम् (10 अङ्काः)

प्रश्न 1. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत। (10) एकस्मिन् नगरे एकः उद्यानः आसीत्। प्रतिदिनं बालकाः तत्र क्रीडितुं आगच्छन्ति स्म। एकदा ते अपश्यन् यत् उद्याने बहवः प्लास्टिक-पात्राणि पतितानि सन्ति। ते शिक्षकस्य साहाय्येन स्वच्छताकार्यं कृतवन्तः। ततः सर्वे वृक्षान् अपि आरोपितवन्तः। उद्यानं पुनः सुन्दरम् अभवत्। (क) उद्यानः कुत्र आसीत्? (1) (ख) बालकाः प्रतिदिनं कुत्र आगच्छन्ति स्म? (1) (ग) उद्याने कानि पतितानि आसन्? (1) (घ) बालकाः कस्य साहाय्येन स्वच्छताकार्यं कृतवन्तः? (2) (ङ) उद्यानं कथं पुनः सुन्दरम् अभवत्? (2) (च) गद्यांशस्य उचितं शीर्षकं लिखत। (1) (छ) ‘सुन्दरम्’ इत्यस्य विलोमपदं लिखत। (1) (ज) ‘बालकाः’ इति पदस्य एकवचनं लिखत। (1)

‘ख’ खण्डः : रचनात्मककार्यम् (15 अङ्काः)

प्रश्न 2. चित्रवर्णनम् अथवा अनुच्छेदलेखनम्। (5) (क) विद्यालयस्य क्रीडाङ्गणस्य चित्रं मनसि कृत्वा पञ्च वाक्यानि संस्कृते लिखत। अथवा (ख) ‘मम विद्यालयः’ इति विषये पञ्च-सप्त वाक्यानि लिखत।

प्रश्न 3. पत्रलेखनम्। (5) भवान्/भवती मित्राय जन्मदिनोत्सवे आगमनाय निमन्त्रणपत्रं संस्कृते लिखतु।

प्रश्न 4. संवादपूर्तिः। (5) शिक्षकः: वत्स! त्वं विद्यालयं कदा आगच्छसि? छात्रः: _____। शिक्षकः: त्वं प्रतिदिनं गृहकार्यं करोषि किम्? छात्रः: _____। शिक्षकः: पुस्तकालयात् किं स्वीकरोषि? छात्रः: _____। शिक्षकः: स्वच्छतायाः महत्त्वं जानासि किम्? छात्रः: _____। शिक्षकः: उत्तमम्! सदैव अनुशासनं पालय।

‘ग’ खण्डः : अनुप्रयुक्तव्याकरणम् (25 अङ्काः)

प्रश्न 5. सन्धिं कुरुत अथवा सन्धिविच्छेदं लिखत। (4×1=4) (क) विद्या + आलयः (ख) महा + उत्सवः (ग) देवालयः (घ) सदैव

प्रश्न 6. समासविग्रहं कुरुत अथवा समासस्य नाम लिखत। (4×1=4) (क) राजपुत्रः (ख) नीलकमलम् (ग) माता-पितरौ (घ) दशाननः

प्रश्न 7. प्रत्यययुक्तं पदं निर्मीय रिक्तस्थानानि पूरयत। (3×1=3) (क) पठ् + क्त्वा = _____ (ख) गम् + तुमुन् = _____ (ग) लिख् + क्त = _____

प्रश्न 8. उचितविभक्तिरूपेण रिक्तस्थानानि पूरयत। (4×1=4) (क) रामः _____ सह गच्छति। (मित्र) (ख) बालकः _____ पठति। (पुस्तक) (ग) _____ नमः। (गुरु) (घ) वृक्षात् _____ पतति। (पत्र)

प्रश्न 9. धातुरूपाणि/लकाररूपाणि लिखत। (4×1=4) (क) पठ् धातोः लट् लकारे प्रथमपुरुष-एकवचनम्। (ख) गम् धातोः लङ् लकारे प्रथमपुरुष-एकवचनम्। (ग) भू धातोः लृट् लकारे प्रथमपुरुष-एकवचनम्। (घ) लिख् धातोः लट् लकारे मध्यमपुरुष-बहुवचनम्।

प्रश्न 10. अव्ययपदानि/उचितपदचयनम्। (3×1=3) (क) _____ अहं विद्यालयं गच्छामि। (प्रतिदिनम्/सुन्दरः) (ख) बालकाः _____ क्रीडन्ति। (बहिः/फलम्) (ग) _____ वर्षा अभवत्, मार्गः आर्द्रः जातः। (यदा/अतः)

प्रश्न 11. अशुद्धि-संशोधनम्। (3×1=3) (क) बालकाः पठति। (ख) अहं विद्यालयं गच्छसि। (ग) सा फलम् खादति। (लिङ्ग/वचन दोष पहचानकर संशोधन कीजिए: ‘ते फलम् खादति’)

‘घ’ खण्डः : पठितावबोधनम् (30 अङ्काः)

प्रश्न 12. पाठ्यपुस्तकात् पठितगद्यांशस्य भावाधारितप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। (5×1=5) (क) गद्यपाठे मुख्यपात्रस्य गुणः कः? (ख) लेखकः कं सन्देशं ददाति? (ग) घटनायाः कारणं किम्? (घ) पाठस्य शीर्षकं कथं सार्थकम्? (ङ) पाठात् का शिक्षा लभ्यते?

प्रश्न 13. पद्यांशस्य भावं अवगत्य प्रश्नान् उत्तरत। (5×1=5) (क) कविः कस्य महत्त्वं वर्णयति? (ख) पद्यांशे कः सद्गुणः प्रशस्यते? (ग) काव्ये प्रयुक्तं एकं अलङ्कारं लिखत। (घ) एकस्य कठिनपदस्य अर्थं लिखत। (ङ) पद्यस्य मुख्यसन्देशं लिखत।

प्रश्न 14. गद्यपाठाधारितं प्रश्नद्वयं/त्रयं उत्तरत। (5) (क) पाठे वर्णितस्य प्रसङ्गस्य सारं संस्कृते लिखत। (2) (ख) मुख्यपात्रस्य चरित्रस्य द्वे विशेषते लिखत। (2) (ग) भाषाशुद्धिः। (1) (ग) पाठस्य शिक्षां स्वजीवने कथं प्रयोजयितुं शक्नुथ? (1)

प्रश्न 15. नाट्य/संवाद-पाठाधारितं प्रश्नद्वयं उत्तरत। (5) (क) संवादे वक्तुः उद्देश्यं किम्? (2) (ख) अन्यपात्रस्य प्रतिक्रियायाः कारणं लिखत। (2) (ग) संवादस्य एकं नैतिकं तत्त्वं लिखत। (1)

प्रश्न 16. अन्वय/भावार्थलेखनम्। (5) पाठ्यपुस्तकस्य निर्धारितश्लोकस्य अन्वयं वा भावार्थं स्वशब्दैः लिखत।

प्रश्न 17. घटनाक्रमं व्यवस्थितं कुरुत अथवा रिक्तस्थानानि पूरयत। (5) पाठे वर्णिताः पञ्च घटनाः कालक्रमेण लिखत अथवा पाठ्यांशानुसारं पञ्च रिक्तस्थानानि पूरयत।